

"האווירה המופקרת מביאה לשרלטנות וחוסר אחריות"

מה הרמב"ם היה אומר על האסונות בל"ג בעומר ובערב שבועות? ד"ר יוחאי מקבילי והלל גרשוני, שחיברו מהדורה חדשה למורה נבוכים, מסבירים את גישתו: "האירוע הזה היה רע שהאדם גורם לעצמו"

צילום: נועם רבין, פנטון, מילאט 90

<<

זירת האסון
בנבעת זאב, השבוע

של דחיפות זה לא דבר שהקדוש ברוך הוא דורש? תיקון של ניהול מדינה זה לא מה שהוא דורש?"

"הרמב"ם לא היה רק גדול הפוסקים, אלא גם גדול ההוגים היהודיים. זה לא אומר שהיבטים לפסוק כמותו בכל דבר, אבל בוודאי חייבים להכיר את תפיסת עולמו. אילו אני שים היו לומדים יותר את הרמב"ם, הם היו לוקחים אחריות גדולה יותר ומביאים לעולם מתוקן יותר. זו הסיבה שאנו מנסים להנגיש את הרמב"ם בכל ספריו, בהלכה ובמחשבה."

"הילולה שיש בה 'סגולות' וניסים אינסטנט"
"מהפרסקטיבה של הרמב"ם", מוסיף גרשוני, "נראה שיש לאסון במירון קשר ממשי לתוכן האירוע. הילולה שמרכזה 'סגולות' וניסים אינסטנט, בדרך הטבע מושכת אליה חוסר ניהול תקין ורצינות".

כדי להנגיש את הרמב"ם לציבור, סימו לאחרונה ב'מפעל משנה תורה' לתרגם מחדש את מורה הנבוכים, שנכתב במקור בערבית-יהודית, כאשר מאחורי התרגום החדש, שמחבר בין העולם הרבני לאקדמיה, עומד גרשוני - מתרגם, פובליציסט ודוקטורנט לתלמוד.

◀ מורה הנבוכים עדיין רלוונטי, יותר מ-800 שנים אחרי שנכתב?

"בהחלט, בחלקו הגדול, עם ההתאמות הנדרשות. הרבה ממה שאפשר ללמוד ממנו זה את הגישה: מה עושים עם סתי רות לכאורה בין דת למדע, מה היחס הרצוי למיסטיקה, לטעמי המצוות, לבעיית הרע בעולם. חלק משמעותי תי מהמהדורה החדשה נועד להציג ביצע על המקומות שאפשר להקיש מהם לימינו, בעזרת חלק ההרח"ב. הרמב"ם מדגיש שכל אחד יוכל להיבנות מן החיבור, לפחות במקצתו. ואת זה הנגשנו".

◀ בעוד כשבוע יעלו בני משפחותיהם של 45 קורבנות האסון בהר מירון לבתי העלמין במלאת 30 ימים למותם, וביום ראשון כבר אירעה טרגדיה נוספת. שני צעירים נהרגו ויותר מ-200 נפצעו בקריסת טריבונה בחסידות קרלין בגבעת זאב, עם כניסת חג השבועות.

רבים עסקו בשבועות האחרונים בשאלת המסר שנושאים האסונות, ובשם של רבנים פורסמו הסברים שונים מדוע קרה מה שקרה; יש שתלו את האסונות בגזירת גורל והציגו עו להקפיד יותר על צניעות ונטילת ידיים, אחרים הדגישו דווקא את הצורך בחיזוק האחדות ואהבת חינם, ואחרים אף דיברו על כך ש"אולי רבי שמעון כועס עלינו". אבל יש גם גישות שמבקשות להציע התמודדות שונה - על פי אחד מגדולי הרבנים והוגי הדעות בעם היהודי, הרמב"ם.

"לצד העוצמה הרבה שבאירוע, והרצון לקרבת השם של האנשים הבאים להילולה, יש במירון אווירה מופקרת של בעלי אינטרסים, שחושבים שאפשר לנהל את העולם באופן קבוע על בסיס ניסים, הדלקת נרות, אמירת שמות וכו'", מסביר ד"ר יוחאי מקבילי, איש הייטק ויוזם 'מפעל משנה תורה' להנגשת כתבי הרמב"ם. "מעשי שרלטנות כאלו מביאים למחשבה פסולה שאפשר לכופף את הקדוש ברוך הוא לכלל המיון ובקשה, ובסופו של דבר זה מוביל להתעלם מן ההתרועות ולמחשבה שאסון בא רק כ'גזירה משמיים', בלי כל אחריות ישירה של האדם".

מקבילי וחוקר התלמוד הלל גרשוני הוציאו לאחרונה מהדורה חדשה של הספר מורה נבוכים. "הרמב"ם", לדבריו, "מחלק את הרע לשלושה סוגים: יש רע שהוא תוצאה של אסון טבע, יש רע שהאדם גורם לחברו במזיד, ויש רע שהאדם גורם לעצמו. במירון מדובר ברע שאנחנו גורמים לעצמנו.

"כמובן, התקירה הזו לא נוגעת למעגל הקרוב של המ' שפחות הסובלות, אלא למעגלים רחבים יותר, ובכל זאת - לא גזירת שמיים הייתה פה, אלא מנהגו של עולם; לא רע מהקב"ה היה פה, אלא רע מן האדם. הקפדה על בטחנות היא לא חלק ממה שהשם מצפה מאיתנו? ריחוק מאווירה

הלל גרשוני

בעלי האינטרסים בהר גורמים למחשבה פסולה שאפשר לכופף את הקב"ה, ומובילים להתעלמות מהתרועות ולמחשבה שאסון בא רק כ'גזירה משמיים', בלי כל אחריות של האדם

<<

ד"ר מקבילי